

CIP EQUAL

1 Veletrh inovací pro otevřený trh práce 2 Co se událo 3 Co se chystá 4 Evaulace CIP EQUAL
5 Projekty pod lupou, 3 otázky na jejich tvůrce 6 Zajímavosti z projektů 7 Mainstreaming
a národní tématické sítě 8 EQUAL v Evropě 9 Evropský sociální fond 2007–2013

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

právě listujete v pořadí již šestým číslem Zpravodaje CIP EQUAL s aktuálními informacemi týkajícími se tohoto programu. Rok 2008 je jakožto poslední rok realizace projektů EQUAL ve znamení uplatňování jejich výstupů – sociálních inovací v oblasti trhu práce. V současné době proto naplno probíhají aktivity spojené se šířením inovativních nástrojů a postupů a jejich uváděním do praxe, jako jsou např. kulaté stoly s regionálními či národními politiky i s tzv. tvůrci politik, prezentace pro poslance v Parlamentu ČR i rozšiřování kontaktů pro uplatnění výstupů v rámci dalších zemí EU. Projekty také organizují své závěrečné konference, na kterých jsou účastníci seznamováni s dosaženými úspěchy a vytvořenými inovacemi. Podpora procesu prosazování výstupů (tzv. mainstreamingu) probíhá i z úrovně řídicího orgánu Programu Iniciativy Spo-

lečenství EQUAL (CIP EQUAL) – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR). Řídicí orgán oficiálně zaštiťuje proces tzv. vertikálního mainstreamingu, jehož cílem je přenos inovací na vyšší, zejména celonárodní úroveň. V dubnu jsme uspořádali závěrečnou konferenci programu, které je věnována významná část tohoto čísla Zpravodaje. Konference nesla podtitul „Veletrh inovací pro otevřený trh práce“ a jejím hlavním posláním bylo dát velký prostor – v rámci workshopů i výstavek – tomu, co bylo v rámci projektů EQUAL vyvinuto, a dále, podívat se do budoucna na to, jaké další možnosti pro prosazování dobré praxe EQUAL se otevírají v nových programech spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu v období 2007–2013. Dále jsme od počátku dubna zorganizovali řadu jednání s relevantními útvary MPSV ČR, klíčovými pro politiky trhu práce,

a také jsme oficiálně jménem pana ministra Nečase oslovili další národní resorty, instituce a regionální samosprávu. Výstupy EQUAL určené úřadům práce byly také předány prostřednictvím Správy služeb zaměstnanosti MPSV ČR ředitelům a ředitelkám všech úřadů práce v ČR.

Věříme, že snahy nás všech angažovaných v programu EQUAL budou úspěšné a že kvalitní a relevantní výstupy projektů EQUAL budou uplatněny a rozšířeny v praxi a politikách.

Přeji Vám zajímavé čtení.

Ing. Renáta Haroková
vedoucí odd. řízení a implementace Iniciativy Společenství EQUAL
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Veletrh inovací pro otevřený trh práce

Ve dnech 22.–23. dubna proběhla v Národním domě na Vinohradech v Praze závěrečná konference Programu Iniciativy Společenství EQUAL s podtitulem „Veletrh inovací pro otevřený trh práce“, jejímž hlavním cílem byla podpora mainstreamingu vyvíjených produktů, tedy prosazování a uplatnění v praxi, a které se zúčastnilo téměř 350 osob. Za tímto účelem byli na konferenci pozváni mj. zástupci relevantních ministerstev a úřadů práce. Konference byla poslední v řadě výročních konferencí CIP EQUAL a byla především výbornou příležitostí k představení vyvinutých nástrojů a pos-

tupů EQUAL projektů tvůrcům politik a expertům v daných problematikách – odtud její podtitul. Řídicí orgán CIP EQUAL (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR) se její organizací snažil podpořit šíření a prosazování těchto projektových výstupů do politiky a praxe trhu práce. Konference byla zahájena Ivou Šolcovou, ředitelkou odboru řízení pomoci z Evropského sociálního fondu a zastupující vrchní ředitelkou pro oblast Evropské unie a mezinárodních vztahů (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR). Na konferenci vystoupil Peter Stub Jørgensen, ředitel odboru Evropského sociálního

fondu – monitorování národních politik II. (Evropská komise), který zdůraznil význam partnerství pro zavedení inovativních přístupů a dosažení změn v politikách zaměstnanosti. Vedle partnerství a inovativnosti i mezinárodní spolupráce dle Evropské komise významně přispívá k plnění cílů Lisabonské reformní agendy, a proto klade důraz na jejich implementaci i v programovém období 2007–2013. Mezi dalšími řečníky byla i Marie Bílková, vrchní ředitelka Správy služeb zaměstnanosti (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR), která uvedla, že v současné době je sice nízká míra nezaměstnanosti,

Závěrečná konference CIP EQUAL, Praha, 22.–23. 4. 2008, zahájení

nicméně mezi nezaměstnanými zůstávají ti nejvíce znevýhodnění. Těmto nezaměstnaným je třeba poskytovat účinnou a komplexní podporu, a proto jsou Správa služeb zaměstnanosti i jednotlivé úřady práce aktivně zapojeny do projektů CIP EQUAL a podílejí se na prosazení výstupů EQUAL do praxe. V plenární části rovněž promluvil ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška a Patricia Tiso Ferulíková, ředitelka odboru fondů Evropské unie (Magistrát hl. m. Prahy), jakožto zástupci řídicích orgánů dvou operačních programů spolufinancovaných Evropským sociálním fondem v programovém období 2007–2013 (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, resp. Operační program Praha – Adaptabilita), do kterých se také přenáší principy a zkušenosti z CIP EQUAL.

Závěrečná konference byla založena na tematicky zaměřených workshopech, na kterých byly prezentovány nejzajímavější výstupy projektů dle jednotlivých národních tematických sítí (NTS) – více o průběhu jednotlivých workshopů následuje. Na závěr konference byly shrnuty základní poznatky z jednotlivých workshopů a byly představeny aktuální informace z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, především s ohledem na možnosti navázat na práci vykonanou v programu EQUAL. V průběhu obou dnů rovněž probíhaly výstavy projektových výsledků, které byly jedinečnou příležitostí hovořit přímo s jejich autory.

Hodnocení účastníků konference bylo velice pozitivní. Hosté ocenili zejména tematické workshopy a uvedli, že získané poznatky budou jistě přínosem pro jejich budoucí práci. Rovněž velmi kladně bylo hodnoceno množství navázaných nových kontaktů, které by mohly být v budoucnu využity.

NTS A

Zlepšování přístupu a návratu na trh práce pro osoby obtížně integrovatelné

V první den workshopu NTS A předseda sítě pan Kocánek představil tuto NTS, kterou v 10 rozvojových partnerstvích tvoří přes 100 organizací. Cílové skupiny této NTS jsou dosti různorodé (osoby se zdravotním postižením – OZP, osoby propuštěné z výkonu trestu, Romové apod.), avšak hlavní náplní práce sítě je podpora OZP.

Jako první prezentoval svůj produkt zaměřený na **pracovní rehabilitaci zdravotně postižených osob** příjemce EDOST. Paní Švestková z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy vysvětlila snahu projektu obrátit dosud používaný přístup tzv. „negativní pracovní reko-mandace“ na přístup opačný, kdy je naopak vymezeno co je člověk schopen vykonávat (tzv. „pozitivní pracovní reko-mandace“). Byl pořízen tzv. „Isehagen

work systém“, který umožňuje objektivně vyšetřit fyzické schopnosti klienta. Systém je umístěn již v několika krajích. Bylo konstatováno, že i ta nejdražší technika je levnější než pomoc druhé osoby, a dlouhodobý expert NTS A pan Víšek zdůraznil, že je třeba změnit současný systém sociálních dávek, který nemotivuje k práci.

Poté paní Miškovská z Národní rady zdravotně postižených a pan Vyhnaňal ze společnosti S-Comp představili **portál práce pro zdravotně postižené** www.praceprozp.cz, který umožňuje například vyhledávání v pracovní nabídce, zadávání inzerátů či možnost využít služeb poradce a je k dispozici rovněž ve verzi „blind friendly“.

Druhý den workshopu byly prezentovány opět dva produkty této sítě. Nejprve zástupkyně Slezské diakonie představila **Metodologický set reintegračního procesu pro osoby bez přístřeší**. Ten se skládá ze 3 částí: vzdělávání, práce, bydlení. Z 34 lidí, kteří se zapojili do programu práce, má již 15 osob zaměstnání. Z 43 lidí, kteří se zapojili do programu tréninkového bydlení, si 20 lidí našlo vlastní bydlení. Pan Víšek upozornil na nebezpečí bezdomovectví, které dle výzkumu hrozí z důvodu neplacení nájmu v Evropské unii až 10 % obyvatelstva.

Nakonec pan Merhout ze společnosti TROAS představil vytvořenou **Metodickou příručku pro vzdělání v PC grafice pro sluchově postižené**. Pan Víšek na závěr uvedl, že projekt dokazuje, jak technika snadno překonává bariéry a nezná postižení.

NTS B

Proces zakládání podniků a rozvoj individuálního podnikání

Workshop NTS B zahájil její předseda pan Witassek. V úvodu představil práci a aktivity NTS, která je zaměřena na zakládání a podporu vzniku a fungování sociálních podniků, poskytování komplexního informačního a poradenského systému, příp. systém výhodnějších finančních půjček pro začínající podnikatele. Součástí strategie NTS B jsou tři hlavní body – přednastavení pravidel programu START, asistenční centra pro začínající podnikatele a zavedení výuky

podnikání do škol. Jak pan Witassek zdůraznil, podnikat není jednoduché pro nikoho, a pro osoby ohrožené na trhu práce, ať již matky po rodičovské dovolené, osoby 50+ či zdravotně postižené, je ještě těžší, a proto všechny aktivity, které mají napomoci jejich osamostatnění, jsou důležité. Dlouhodobý expert pan Coufalík pak konstatoval, že výstupy projektů jsou značně různorodé, zahrnují širokou škálu pomoci začínajícím podnikatelům, a proto je důležité o nich informovat veřejnost, aby našly své uplatnění. Prvním prezentovaným produktem byl rekvalifikační kurz, který je součástí projektu **Podpora stabilizace a re-integrace aktivních seniorů**, a zahrnuje

Závěrečná konference CIP EQUAL, Praha, 22.–23. 4. 2008, zahájení

systém diagnostiky, koučování a sebe-prezentace pro osoby nad 45 let věku. Pan Knapil představil účastníkům dům, ve kterém mohou řemeslníci obnovit své profesní zkušenosti a načerpat potřebné vědomosti k zahájení vlastního podnikání. V rámci diskuze bylo upřesněno, že Dům řemesel a asociace zkušených fungují při Střední škole polytechnické v Brně. Pan Coufalík, otevřel diskusi nad možnostmi rozšiřování systémů do jiných regionů a jejich finanční zajištění po skončení projektu. Pan Knapil uvedl, že při šíření je hlavním problémem vytváření vhodných kontaktů a partnerství a omezené finanční prostředky. Řešením pro pokračování projektu by měla být Asociace zkušených, která propojuje klienty se zaměstnavateli.

Velký úspěch sklídl krátký dokument projektu Jiná realita **„Hodiny“** o panu Podrázkovi, který po ztrátě zraku začal podnikat jako masér. Po skončení filmu proběhl krátký rozhovor s přítomným hlavním aktérem filmu a jeho manželkou. Účastníci workshopu shlédli i motivační snímek **„Nejsme samy“**, který představil příběhy tří žen, které se ocitly v těžké životní situaci, a přesto dokázaly rozběhnout nebo dále provozovat svůj soukromý podnik. Na dotaz dlouhodobého experta ohledně šíření filmů pan Smoljak uvedl, že tyto budou prezentovány prostřednictvím médií a na festivalu v Hradci Králové v červnu 2008.

Prvním prezentovaným produktem druhého dne byl produkt **e-learning pro ženy na rodičovské dovolené** příjemce CEPAC. Produkt je projektem nabízen prostřednictvím partnerských mateřských center. Pan Pliska seznámil účastníky s projektem a jeho dalšími produkty. Pan Drda se dále věnoval technologii výroby e-learningového kurzu a jejím konkrétním funkcím. Do systému je možné se zaregistrovat na www.cepac.cz.

E-learningovou sérii 36 kurzů představila paní Danihelková z projektu Ženský element, který je volně k dispozici na www.podnikavazena.cz. Kurzy jsou určeny zájemkyním o podnikání, a priori nicméně nevylučují ani zapojení mužů. Přidanou hodnotu vidí autoři jed-

noznaně v podpoře pozitivní motivace a jednoduchém a interaktivním prostředí. Hravé pojetí výuky rozvíjí měkké dovednosti žen. Autoři produktu připravují akreditaci kurzu.

NTS C

Posilování sociální ekonomiky, zejména komunitních služeb

Na úvod pan Robert Sztarovicz shrnul činnost NTS C a představil společný výstup v podobě sdíleného webu www.socialni-ekonomika.cz. Poté se ujala slova dlouhodobá expertka Petra Francová, která se věnovala dalšímu společnému výstupu NTS C – definici sociální ekonomiky a podnikání. Definiční považují členové NTS za základ pro další diskuze ohledně pojetí a podpory sociální ekonomiky v ČR.

Prvním prezentovaným produktem byl produkt **Sociální firma – nový model zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce**, který představila Markéta Würtherlová ze společnosti FOKUS Praha. Jedná se o příručku, ve které je definice sociální firmy a standardy fungování sociální firmy a která je určena jako podpůrný materiál pro založení a řízení sociální firmy. V prezentaci byly představeny i dvě sociální firmy, které jsou řízeny dle výstupů projektu. Jedná se o sociální firmu Zahrada, která zaměstnává 9 lidí, z toho 6 s duševním onemocněním, a sociální firmu Café Therapy, která zaměstnává celkem 16 lidí, z toho 8 lidí, kteří byli v minulosti závislí na drogách. V diskusi paní Růt Kolínská vyjádřila nesouhlas s tím, že je státní správou příliš často kladen důraz na to, aby sociální podniky měly právní formu s.r.o. Oto Potluka zase vyjádřil názor, že kvůli možnosti zapojení zaměstnanců do řízení podniku je optimální formou sociálního podnikání družstvo. Dle paní Würtherlové jsou v závislosti na okolnostech vhodné všechny formy podnikání, nicméně je vyžadována určitá míra transparentnosti účetnictví apod. Na závěr uvedla, že příručka a případové studie budou k dispozici neziskovým organizacím a že osloví magistrát hl. m. Prahy a jednotlivé městské části, aby podobné aktivity podpořily a využily.

Další prezentací bylo představení produktu **Manuál založení sociálního družstva obcí** zástupci partnerství Karlem Rychtářem ze Svazu českomoravských výrobních družstev a V. Mikuláškem z družstva SENZA Prostějov. Již dosaženým výsledkem projektu je založení 15 družstev obcí, což dokládá, že tento validovaný produkt se stal úspěšně využívaným nástrojem, tedy tzv. dobrou praxí. Tato družstva, která navazují na českou tradici družstevnictví, poskytují pracovní příležitosti pro znevýhodněné, umožňují zajistit potřebné obecní služby a mohou zároveň generovat finanční prostředky pro rozvoj obce či mikroregionu. V diskusi po prezentaci byla vyjádřena obava o malé míře solidarity, což však na základě osobní zkušenosti pan Rychtář vyvrátil. Na dotaz, zda bude produkt šířen i v Praze, odpověděl, že nikoliv, protože je vhodnější spíše pro venkovské oblasti.

Druhý den byl workshop zahájen prezentací produktů partnerství společnosti Kazuist zastoupené paní Jarmilou Šagátovou. Nejdříve to byl produkt **sociální inkubátor**, který je zaměřen na přípravu na jednotlivé fáze sociálního podnikání (1. rozhodování – zda podnikatel vůbec má kompetence pro sociální podnikání, 2. plánování – akreditovaný kurz – Jak vést sociální podnik, 3. rozvoj – tématické tutoriály). Dále byly prezentovány výstupy projektu na podporu sociálního cestovního ruchu. Paní Šagátová blíže vysvětlila kritéria hodnocení přístupnosti zařízení cestovního ruchu pro osoby se zdravotním postižením a dále se zabývala bližšími detaily o značce, udělované jednotlivým zařízením jako důkaz určité kvality a následně systémem certifikace. Jako další produkt tohoto projektu byla předvedena **sociální observatoř**, tedy internetový portál pro mapování dostupnosti regionu pro osoby se zdravotním postižením. Na závěr prezentace paní Šagátová vyzdvihla jeden z úspěchů projektu, a to navázání spolupráce s NRZP ČR (prosinec 2007 – deklarace o spolupráci) a tedy i pokračování v započatých projektech i v budoucnosti. V diskusi pak paní Šagátová uvedla, že díky těmto produktům vzniká množství doprovodných služeb, tj. dochází k rozvoji podnikatelských a pracovních příležitostí. Dále upřesnila, že další organizace, které by

měly zájem zajišťovat certifikaci v jiných regionech by využívaly tzv. franchizing, tj. musely by dodržovat podmínky stanovené autorem produktu. Nakonec bylo uvedeno, že financování dodatečných nákladů hoteliérů na certifikaci je sice mnohdy problém, nicméně toto je nahrazeno větší atraktivitou pro klienty. Některé náklady pak bude možné hradit i ze strukturálních fondů EU.

Poslední prezentace R. Sztarovicze z Nového prostoru na téma **veřejné zakázky jako trh sociálních podniků**. Nový prostor zavádí v ČR metodiku zadávání veřejných zakázek převzatou z Velké Británie, kde jsou v této oblasti velké zkušenosti. Cílem veřejných zakázek ve VB je nejen to, dodat zakázku co nejlevněji za dodržení určitého stupně kvality, ale také posílení místní ekonomiky (zvýšení vzdělanosti, ekologické a sociální dopady apod.). Následně pan Sztarovicz uvedl, proč tento přístup není zatím zaveden v ČR (malé povědomí o možnosti zohlednit sociální cíle v hodnotících kritériích; tento způsob zadávání VZ nebyl nikým ještě v ČR vyzkoušen; VZ jsou obrovské, proto na ně malý podnik nedosáhne). Následně se slova ujal slova spolupracovník Nového prostoru advokát pan Jiří Taišl, který poho-

Závěrečná konference CIP EQUAL, Praha, 22.–23. 4. 2008, výstavy produktů

vořil o evropském i českém legislativním rámci této problematiky a podmínkách, za kterých lze bezpečně „sociální veřejnou zakázku“ realizovat. V diskusi zástupci MPSV potvrdili obavy z možného napadení při zohlednění takového

způsobu zadávání zakázek. Zástupkyně pražského magistrátu uvedla, že dříve byly tímto způsobem zadávány zakázky úřadů práce, ale kvůli špatným zkušenostem bylo od toho upuštěno.

NTS D

Podpora adaptability a celoživotního učení

V úvodu workshopu NTS D předseda sítě pan Karásek představil tuto síť zaměřenou na téma adaptability a celoživotního vzdělávání. Pan Karásek zdůraznil důležitost navázané spolupráce, která vedla např. k společné přípravě nových aktivit/projektů pro nové programovací období ESF, založení pracovních skupin, prezentaci výstupů sítě v ČR i v EU atd.

Prvním prezentovaným produktem na workshopu bylo **Partnerství pro sociální rozvoj aneb jak Hajnej, Kuba a Anče ke vzdělání díky Krakonošovi přišli** příjemce Úřad práce v Semilech. Tento produkt obsahuje popis know-how a managementu lokálního partnerství se zaměřením na zajištění vzdělávání lidem v nedostupných oblastech (v obcích do

jektu), zástupci projektu odpověděli, že přibližně 40 %. Projektu se již podařilo navázat spolupráci s Libereckým a Zlínským krajem, ve kterém byly zahájeny rozhovory o možnosti rozšíření projektu plošně po celém kraji.

Jako druhý byl představen produkt **Centrum pro podporu zaměstnanců** vytvořený v rámci projektu Dopravního vzdělávacího institutu, a.s. Cílem produktu je pomoci těm, kteří chtějí rozvíjet svou kariéru nebo změnit zaměstnání, a nabídnout pomoc všem, kteří přišli o zaměstnání nebo mají obavy, že práci v dohledné době ztratí. V rámci vytvořeného centra byly poskytovány vzdělávací kurzy a poradenství. Hmatatelnými výstupy jsou metodiky, učební materiály a letáky. Součástí prezentace byl vstup paní Vlasy, která jako klientka projektu prošla tříměsíčním vzdělávacím programem. Poté proběhla skupinová práce, v rámci které jednotlivé skupiny účastníků workshopu měly identifikovat poptávané práce na současném trhu práce, znevýhodněné skupiny na trhu práce a identifikovat co by měl zaměstnavatel dělat, aby neztrácel své zaměstnance.

Druhý den workshopu byl jako první představen produkt **Máme na to** projektu příjemce RPIC-ViP, který je zaměřený na kompetence (měkké dovednosti) pro trh práce. Prezentace obsahovala ukázkou školení klíčových kompetencí, které jsou vyžadované zaměstnavateli a nezbytné při hledání zaměstnání. Interaktivní formou i zážitkovým tréninkem si mohli posluchači vyzkoušet rozpoznání klíčových kompetencí a zakusit, jak probíhá trénink kompetencí v praxi. V rámci diskuse bylo autory projektu konstatováno, že zaměstnanci obecně identifikují cca 50 dílčích dovedností, ale o jednotlivých úrovních kompetencí nemají zaměstnavatelé příliš představu. Produkt je šířen prostřednictvím školitelů a trenérů (bylo proškoleny cca 500 učitelů v daném regionu) a jedná se o jeho využití ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT ČR). Workshop poté zakončili zástupci projektu IQ Roma servis prezentací **Metodiky komplexní práce s mládeží ze sociálně vyloučených lokalit ve věku 13–18**. Jedná se o komplexní systém práce s romskou mládeží ve věku 13–18 let, poradenství v oblasti vzdělávání a rozvíjení osobnostních předpokladů

Závěrečná konference CIP EQUAL, Praha, 22.–23. 4. 2008, tématický workshop

a sociálních dovedností. Prostřednictvím terénních prací je do poradenství zapojena celá rodina klienta. Byla představena také velice zajímavá metoda EEG bio feedback, která umožňuje cíleně sledovat klientovo vnímání, naladění a smysl pro pozornost a učení se. V rámci diskuse bylo probíráno téma spolupráce se školami. Projekt se snaží o poskytování poradenství v souvislosti s výběrem střední školy, resp. učiliště a následně povolání. Projektu bylo doporučeno spolupracovat s MŠMT ČR také v oblasti prevence předčasných odchodů ze školy.

NTS E

Rovné příležitosti žen a mužů

Workshop NTS E byl zahájen její předsedkyní paní Sokačovou, která představila hlavní aktivity a činnosti této sítě, které reagují zejména na problematiku situaci na trhu práce s ohledem na postavení žen a mužů a na sladování rodinného a pracovního života. Na workshopu byly prezentovány celkem tři produkty. První produkt **Volba povolání bez genderových stereotypů** byl představen paní Smetáčkovou z Otevřené společnosti. Cílem produktu je upozornit na genderové stereotypy při výběru povolání a nastínit výhody a pozitiva, které myšlení bez genderových stereotypů mohou přinést. Účastníci a účastnice workshopu si ve formě

cvičení mohli vyzkoušet aktivitu, která je určena žákům a žákyním na základních a středních školách. Výsledky byly velice obdobné jako u studentů a studentek. Z následné diskuse vyplynulo, že výsledky této aktivity, která probíhala na vybraných školách v celé ČR, se lišily dle jednotlivých regionů (nejméně genderových stereotypů bylo zaznamenáno v Praze). Paní Machovcová ze společnosti Gender Studies prezentovala jeden z dílčích výstupů projektu, který má společnosti informovat, že akceptování rovných příležitostí je ve výsledku finančně prospěšné. Po prezentaci produktu přítomní v malých skupinkách diskutovali různá uspořádání pracovní doby, která by byla pro ně nejpříjemnější a jaké jsou klady a zápory takového uspořádání. Na závěr paní Machovcová rovněž uvedla, že se mění přístup společností a že nyní Gender Studies oslovují z vlastní iniciativy (opět zde byla zřejmá regionální rozdílnost v přístupu k problematice rovných příležitostí).

Na závěr byla představena **rodina produktů pro zvýšení uplatnitelnosti osob po rodičovské dovolené na trhu práce**, a to paní Bečkovou a paní Uchytilovou ze společnosti Most ke vzdělání. Dlouhodobá expertka paní Šmídová zástupkyně projektu upozornila na nutnost dodržování genderově korektního jazyka. Paní Šmídová vyzdvihla účinnou spolupráci s úřadem práce, která je velmi důležitá pro budoucí prosazování produktu.

NTS F

Integrace na trhu práce pro cizince

Národní tématické síti F byl věnován prostor druhý den konference. Téma setkání bylo úzce zaměřeno na problematiku výuky českého jazyka, neboť schopnost komunikovat v češtině je klíčovou kompetencí nutnou pro úspěšnou integraci cizinců na český trh práce. Obě prezentace v tomto workshopu představily právě výukové materiály českého jazyka pro cizince.

Na úvod předseda sítě pan Götz v krátkosti představil činnost NTS F. Zdůraznil důležitost navázané spolupráce a představil společné aktivity projektů sdružených v této síti. Těmito společnými výstupy byly komiks o problémech legální a nelegální práce, videofilmy o cílových skupinách a kulaté stoly, na kterých probíhaly diskuze na téma cizinci a jejich integrace v ČR. Následně už dostaly prostor projekty pro své prezentace.

Jako první představil své učebnice češtiny „Česky v Česku“ Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v prezentaci Dany Nývltové. Vzhledem k heterogenitě cílové skupiny cizinců zvolil tento projekt strategii dvou různých sad učebnic, a to pro studenty se znalostí latinky a pro studenty se znalostí ruštiny. Poté prezentoval svoje materiály projekt „Proč mají zůstat stranou“. Učebnice, se kterými přítomné seznámila Marta Rybičková, jsou cílené pro žadatele o mezinárodní ochranu. Sada čtyř materiálů zahrnuje manuál „První týdny s českým jazykem“ určený pro výuku češtiny už v přijímacím středisku, manuál „Chceme si porozumět a domluvit se“ určený pro dlouhodobý kurz v multikulturních centrech, dále manuál pro jazykovou přípravu k vybraným profesím a jeden manuál pro lektory, který mimo jiné upozorňuje na problémy spojené s kulturní odlišností cílové skupiny.

Závěrečná konference CIP EQUAL, Praha, 22.–23. 4. 2008, závěr – panel expertů

V následné společné diskusi se nejprve rozebírala skutečnost, že jak představené učební materiály, tak promítnutý videopořad, předpokládají zařazení klientů projektů pouze na málo kvalifikované práce. Jako hlavní limitující prvek byla zmíněna omezená znalost českého jazyka u většiny cílové skupiny (A1 podle společného evropského referenčního rámce), která neumožňuje výkon více kvalifikovaných profesí. Současně však byl připomenut projekt CIP EQUAL Work in Czech a Work in Prague, který usiluje právě o uplatnění cizinců na kvalifikovanějších postech.

Dále se diskuse zaměřila na jazykovou výuku cizinců obecně. Vzhledem ke skutečnosti, že v rámci některých projektů EQUAL vznikaly paralelně sady učebnic, bylo dalším dotazem, zda se budou současní realizátoři různých projektů v budoucnu snažit více spolupracovat (smyslem by byla prevence vzniku obdobných materiálů/učebnic). Pan Götz na tento dotaz odpověděl, že pokud bude možné pokračovat v činnosti NTS, pak by určitě zájem o spolupráci měli. Byl připomenut

i neuspokojivý stav v oblasti jazykových zkoušek, kterou má ve své kompetenci MŠMT ČR. Úkol připravit zkoušky pro úroveň A1 nyní spočívá na Výzkumném ústavu pedagogickém (VÚP). Byla položena otázka zda při přípravě zkoušek bude VÚP čerpat také z výstupů právě prezentovaných produktů. Zástupkyně VÚP obecně uvedly, že informace čerpají z dostupných zdrojů, tzn. prezentované materiály by mohly být použity jako zdroj informací.

Zmíněny byly i perspektivy budoucího fungování multikulturních center, které byly vedle učebnic rovněž součástí projektu „Proč mají zůstat stranou“. Zástupkyně projektu uvedla, že pokud bude možné centra financovat z ESF pak budou fungovat dále. V případě absence takového zdroje by byla centra pravděpodobně postupně uzavřena.

Další informace o závěrečné konferenci, včetně prezentací, jsou k dispozici na www.equalcr.cz, kde bude rovněž k dispozici sborník dobré praxe z této konference, jenž se v současné době finalizuje.

Co se událo

Workshop k vertikálnímu mainstreamingu

Vertikální mainstreaming, tak jak je chápán v rámci CIP EQUAL, představuje zavádění vytvořeného produktu do praxe skrze prosazení systémové změny. Může jít například o změnu legislativy či změnu praxe na úrovni úřadů práce. Vzhledem k tomu, že prosazování systémových změn se ukázalo pro rozvojová partnerství (RP) jako jeden z nejobtížnějších úkolů, byl 20. března uspořádán workshop k vertikálnímu mainstreamingu. V první části vystoupil expert ze společnosti public affairs. Přednáška na téma „Jak komunikovat se státní správou za účelem prosazení svých návrhů“ příjemce seznámila jak s přípravou komunikační strategie tak i s možnými riziky, se kterými je třeba počítat. V odpolední části měli účastníci workshopu možnost prakticky si vyzkoušet přípravu strategie a osnovy pro jednání s tvůrci politik.

Mezinárodní evaluační seminář

Ve dnech 28.–30. ledna 2008 se v Praze konalo mezinárodní expertní setkání pod názvem „EQUAL Evaluation Seminar“. Hlavním cílem akce bylo sdílení zkušeností a výsledků v oblasti evaluace programů a projektů EQUAL, srovnání a využití zkušeností s evaluací dalších programů a projektů spolufinancovaných Evropským sociálním fondem. Neméně důležitým cílem semináře bylo také podpořit navázání osobních kontaktů expertů v oblasti evaluace z členských států Evropské unie. Semináře se zúčastnilo celkem 59 zástupců z řad pracovníků Evropské komise, subjektů implementace programů a nezávislých evaluačních expertů z celkem 17 států Evropské unie. Seminář byl součástí aktivit projektu „EQUAL Evaluation Community of Inquiry and Practice“, jehož cílem je zintenzivnit výměnu zkušeností mezi evaluačními experty, pracovníky řídicích orgánů programů a zástupci Evropské komise

v oblasti evaluace programů a projektů pro období 2007–2013. Seminář upoutal pozornost expertů a expertek jak z novějších členských států EU (např. Slovinsko, Polsko či Estonsko), tak ze starých členských států (např. Finsko, Německo či Belgie), kteří diskutovali o hodnocení programu EQUAL a také o možnostech přenosu dobré praxe z hodnocení programu EQUAL do dalších evropských programů v období 2007–2013. Seminář se věnoval inovacím evaluačního procesu, metodám a technikám, sestavování nového evaluačního „sourcebooku“, který představili Jan Šilda a Martina Hartlová ze společnosti HOPE-E.S. O praktických zkušenostech s budováním kapacity v sebehodnocení na úrovni projektů ve Velké Británii, jehož výsledky pak mohou dobře posloužit při hodnocení programů, hovořila Clare Engel z Londýnské kanceláře GLE. Důležitým bodem programu byl také příspěvek Víta Kettnera z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, který se týkal komunity pro hodnocení a sdílení zkušeností a dobré praxe na internetovém ESF Fóru (<https://forum.esfcr.cz>), kde je možné se seznámit se všemi prezentacemi ze semináře.

Mezinárodní evaluační seminář, Praha, 28.–30. 1. 2008

Co se chystá

Jako poslední seminář pro příjemce podpory z CIP EQUAL je na 9. června naplánován seminář k ukončení projektů. Půjde již v řadě o druhý seminář na toto téma. První seminář k ukončování byl uspořádán v září 2007. Cílem této akce pro příjemce dotace bylo představit aktualizovanou podobu závěrečných dokumentů a s dostatečným předstihem informovat o základních podmínkách uzavírání programu. Uspořádání druhého semináře vyplynulo zejména z potřeby připomenout pravidla pro ukončení projektů v samotném závěru jejich realizace stejně jako i představit informace, které vyplývají z aktualizace Metodického pokynu k ukončení projektů. Část projektů končí do června 2008, většina pak na konci srpna 2008. Účastníci semináře se dozví více o zpracování závěrečných dokumentů týkajících se plnění projektových aktivit nebo závěrečného vyúčtování dotace a dalších informací k finanční stránce jejich projektů.

4 Evaluace CIP EQUAL

Průběžné hodnocení CIP EQUAL

CIP EQUAL v uplynulých letech prošel již dvěma hodnoceními. Hodnotící projekt „První etapa průběžného hodnocení CIP EQUAL“ proběhl v roce 2005. Toto hodnocení se zaměřovalo na posouzení vhodnosti a relevanci zvolené strategie, posouzení řídicího, implementačního a monitorovacího systému na úrovni ŘO a také na úrovni rozvojových partnerství (RP). Dále byl hodnocen průběh vytváření RP a mezinárodní spolupráce a hodnoceno bylo také naplňování principů EQUAL. V roce 2006 proběhla „Druhá etapa průběžného hodnocení CIP EQUAL“. Toto hodnocení se zaměřilo na dopady prvního kola Iniciativy Společenství EQUAL v ČR, hodnocení implementačního a monitorovacího systému, posouzení tématického přístupu, naplňování klíčových principů CIP EQUAL a také na sebeevaluaci RP.

V současné době probíhá „Třetí etapa průběžného hodnocení CIP EQUAL“. V jejím rámci jsou hodnoceny principy partnerství, společného rozhodování, inovativnosti a mainstreamingu. Jako pátý okruh hodnocení je zařazeno hodnocení dopadů CIP EQUAL na úrovni České republiky. Tento projekt je nyní zhruba v polovině své realizace, byla již zpracována, vedle vstupní zprávy, závěrečná zpráva za rok 2007, průběžná zpráva k 31. března 2008 a uspořádány 2 diseminační semináře.

Dne 24. ledna 2008 se v Praze uskutečnil diseminační seminář s cílem představit významným aktérům zapojených do implementace programů ESF Závěrečnou zprávu za rok 2007. Zprávu prezentovali zástupci společnosti IREAS a EVASCO, kteří tuto evaluační studii od srpna 2007 do listopadu 2008 pro ŘO CIP EQUAL průběžně zpracovávají. V úvodu semináře byla představena metodolo-

gie zpracování projektu, kde byl mimo jiné představen velmi zajímavý koncept metody dotazníkového šetření. Dotazník byl od ledna 2008 vyvěšen na webových stránkách společnosti IREAS a o spolupráci na jeho vyplnění byly požádáni všichni účastníci zapojení v rozvojových partnerstvích CIP EQUAL. Z výsledků hodnocení za rok 2007 vyplývá, že CIP EQUAL funguje úspěšně a z převážné většiny se podařilo odstranit jeho největší nedostatky. Tohoto bylo možné dosáhnout především díky důsledné realizaci opatření, které byly přijaty na základě doporučení z 2. etapy hodnocení CIP EQUAL, zejména v oblasti implementace principů a sebehodnocení.

Druhý diseminační seminář v rámci třetí etapy hodnocení CIP EQUAL se konal dne 30. dubna 2008 v Praze a byl věnován průběžné evaluační zprávě. Cílem semináře bylo opět informovat klíčové aktéry z ESF programů o dosavadních výsledcích programu EQUAL a o zkušenostech s principy EQUAL, které budou naplňovány v programovém období 2007–2013. Po zahájení semináře zástupkyně řídicího orgánu CIP EQUAL Ing. Renátou Harokovou představil Ing. Oto Potluka, vedoucí evaluačnického týmu, metodologii a dosavadní průběh projektu. Uvedl, že dotazníkového šetření, které probíhalo od ledna do konce února a v jehož rámci byla oslovena všechna rozvojová partnerství zapojená v CIP EQUAL, bylo s 50% návratností úspěšné. Byla také dokončena hlavní část řízených rozhovorů, kterých se zúčastnila asi polovina rozvojových partnerství. V rámci příspěvku k hodnocení principu inovativnosti evaluační upozornil na nutnost jasně vymezit základní pojmy, protože to je klíčovým faktorem k dosažení vytvoření a zavedení skutečných inovací. Toto doporučení je v současné době relevantní zejména pro nové programy ESF

2007–2013. Dalším zajímavým závěrem bylo, že je nutné správně nastavit podmínky a zajistit podporu pro realizaci projektů v partnerství tak, aby se plně využil potenciál partnerské spolupráce. Evaluátoři velmi ocenili fungování národních tématických sítí CIP EQUAL, které na rozdíl od jiných typů spolupráce realizovaných mimo CIP EQUAL (pracovní skupiny, komise apod.) prokázaly v rámci CIP EQUAL velkou přidanou hodnotu tím, že aktivním zapojením důležitých aktérů přispěly k efektivnímu sdílení zkušeností a společnému prosazování výstupů do politik a praxe.

Evaluace principů mezinárodní spolupráce, partnerství a gender mainstreaming

Zároveň s průběžným hodnocením realizace CIP EQUAL se v současné době začíná realizovat detailní hodnocení klíčových principů, na kterých je CIP EQUAL postaven: jde o evaluaci principu partnerství, mezinárodní spolupráce a gender mainstreamingu. Cílem těchto evaluací je jednak zhodnotit implementaci principů v rámci CIP EQUAL a jednak na základě hodnocení dosavadních zkušeností stanovit optimální podobu implementace v nových ESF programech. Evaluátoři zpracují doporučení pro všechny typy subjektů implementační struktury (ŘO, ZS, příjemci, administrátoři) a v případě prioritní osy mezinárodní spolupráce OP LZZ předloží celkový návrh na implementaci této prioritní osy. Tímto způsobem dojde významnou měrou k podpoře přenosu principů EQUAL do nového programového období. Doporučení z těchto evaluačních studií budou formulována i pro ŘO CIP EQUAL pro optimalizaci závěrečné fáze implementace CIP EQUAL. Evaluační studie neprovedou hodnocení implementace principů pouze v ČR, ale i ve vybraných členských zemích EU. Jedním z výstupů bude i zpracování řady případových studií, a to opět v ČR i v dalších zemích EU. Z tohoto hlediska budou evaluační studie využitelné pro řídicí orgány ve všech členských státech EU. Aby bylo umožněno šíření výsledků na mezinárodní úrovni, zpracovatelé evaluací zajistí překlad závěrečných zpráv do angličtiny.

5 Produkty pod lupou, 3 otázky na jejich tvůrce

Učební materiály pro výuku českého jazyka jako cizího jazyka – Česky v Česku

Učebnice z projektu Human Step Česky v Česku I, II (pro studenty se znalostí latinky a pro studenty se znalostí ruštiny) jsou určeny nejenom pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ale také pro další zájemce z řad cizinců, kteří jsou začátečníci nebo mírně pokročilí. Učebnice byly vypracovány pro výuku nejen v jazykově, ale zároveň i věkem, vzděláním a sociokulturním zázemím heterogenních studijních skupinách, kde se nepředpokládá využití jednoho společného mediačního jazyka. Se sociokulturními dovednostmi se student nejenom seznamuje, ale zároveň si je osvojuje v sekci „Žijeme“ v ČR. Do této části, stejně jako do části „Pamatujete si“ je možné se vrátit a lze je nazvat „mobilními částmi učebnice“.

Na konci každé lekce je slovníček, který obsahuje nová slova použitá v lekci. Slovní zásoba je volena v souladu s úrovní A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a referenčního popisu Čeština jako cizí jazyk A1 včetně doporučené frazeologie. Učebnice jsou zpracovány tak, aby byly (v jisté míře) funkční i pro nově příchozí studenty. Materiál se

skládá ze dvou částí, každá část je rozdělena do 8 lekcí. Lekce nemají stejnou strukturu ani stejný počet stran. Jedná se o materiál, který je členěn tematicky a podle kterého se učí kontinuálně (nejde o opakující se klasickou strukturu lekce: text – gramatika – cvičení apod.). Velký důraz byl věnován vypracování signálního aparátu, zjednodušení lingvistické terminologie. Množství obrázků také hraje důležitou roli, jsou do lekcí zařazovány účelně, a je třeba s nimi adekvátně pracovat. Výše uvedené učebnice vznikly ve spolupráci s lektorkami českého jazyka v pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí, kde byly materiály odzkoušeny v letech 2006 a 2007 v několika kurzech češtiny.

Osvojování těchto kompetencí bylo prohlubováno a rozvíjeno (po dosažení jisté jazykové úrovně) v navazujících kurzech sociokulturních dovedností, pro které byly vypracovány materiály „Jak žít česky v Česku“ partnerskou organizací Step by Step.

Václav Götz,
koordinátor projektu

1) Co považujete za největší úspěch Vašeho projektu?

Za největší úspěch projektu lze považovat to, že projekt naplnil svoje cíle a záměry, které si rozvojové partnerství stanovilo na začátku Akce 1, ať už se jedná o naplnění principů programu EQUAL (např. partnerství, inovativní přístupy, mezinárodní spolupráce), tak samotné cíle rozvojového partnerství, kterými bylo zejména „Vytvoření a pilotní ověření modelu pro zlepšení přístupu žadatelů o azyl na trh práce a posílení jejich schopností, které umožní žadatelům snazší adaptabilitu na jakémkoliv trhu práce“.

2) Jak reaguje veřejnost na výstupy Vašeho projektu?

Podařilo se navázat kontakt s veřejností, a to zejména s tou odbornou. Díky celé řadě seminářů a konferencí mohla vzniknout diskuse o integrační politice státu. V rámci projektu vznikl také dokument na DVD, díky němuž se může nejširší odborná veřejnost seznámit s problémy cílové skupiny a s jejich možným řešením. Pozitivní ohlas je především na vytvořené výukové materiály pro cizince „Česky v Česku“ a na příručku socio-kulturních dovedností „Jak žít česky v Česku“.

3) Kde vidíte svůj produkt za 3 roky?

Za tři roky by bylo možné využít tento základní model a dále ho rozpracovat a nastavit jako jednotný ucelený systém pro integraci cizinců na pracovní trh v ČR v rámci evropského jazykového referenčního rámce, který stanoví různé znalostní úrovně (od základních komunikačních dovedností až po profesní využívání komunikačního jazyka). Tento systém by stanovil jasná kritéria při přezkoušení znalostí českého jazyka a českých reálií pro různé účely pobytu v hostitelské zemi (studium, práce, trvalý pobyt). Také by bylo možné certifikovat instituce, které by toto přezkoušení prováděly. Nabízí se také do tohoto systému zařadit nosifikace předchozího studia, či ověřování pracovní praxe ve vybraných provozech.

Metodika „Pracovní rehabilitace v regionálních sítích spolupráce“

Problematikou pracovní rehabilitace a způsoby, jak zlepšit přístup a návrat osob se zdravotním postižením zpět na trh práce, se zabývá projekt s názvem Rehabilitace – Aktivace – Práce (RAP). Jeho hlavním cílem je podpořit vznik systému pracovní rehabilitace a procesů, které umožní co nejefektivnější využí-

vání nástrojů pracovní rehabilitace. Projekt pracuje s novými metodami, nástroji a přístupy tak, aby naplnil intence pasáží o pracovní rehabilitaci Zákona o zaměstnanosti.

Mezi nejdůležitější výstupy projektu patří Poradenský program pro osoby se zdravotním postižením, využívání pozitivní pra-

covní rekomandace OZP z hlediska možného pracovního zařazení, kasuistická konference, která zajišťuje multidisciplinární přístup k osobě se ZP a vytvoření fungujících sítí spolupráce mezi subjekty, které se na pracovní rehabilitaci podílejí. V názvu zmíněná metodika se zabývá subjekty, které do pracovní rehabilitace vstupují (úřady práce, vzdělávací organizace, zdra-

votnická zařízení, zaměstnavatelé, osoby se zdravotním postižením aj.) a definuje jejich role a vazby, které mezi nimi vznikají a jsou nejen žádoucí, ale jejich následné fungování je základní strategií celého projektu Rehabilitace – Aktivace – Práce.

Kamila Andryšková,
expertka projektu Rehabilitace – Aktivace – Práce

1) Co považujete za největší úspěch projektu?

Jako rozvojové partnerství Pentacom, které je tvořeno 40 partnery, vidíme největší úspěch v podpoře systému pracovní rehabilitace. Více než 140 osob se ZP prošlo poradenským programem a získalo tak zásadní informace o svých pracovních schopnostech ve vztahu k možnému pracovnímu uplatnění na trhu práce. V rámci pilotního ověřování byla nastavena a ověřena spolupráce úřadů práce s dalšími organizacemi, které se mohou na pracovní rehabilitaci podílet. Pro projekt je podstatné, že tato spolupráce po ukončení pilotního ověřování neskončila, ale v mnoha regionech funguje a dále se rozvíjí.

2) Jak reaguje veřejnost na výstupy Vašeho projektu?

Pro projekt a dosažení jeho cíle je podstatné, aby veřejnost měla o naše výstupy zájem a dále s nimi pracovala. Projekt proto klade velký důraz na disseminaci výstupů pomocí seminářů pro úřady práce a sociální partnery po celé ČR a úzce spolupracuje se Správou služeb zaměstnanosti MPSV ČR (SSZ MPSV ČR). Na základě poznatků můžeme říci, že veřejnost projevuje o naše výstupy velký zájem a reakce jsou pozitivní.

3) Kde vidíte svůj produkt za 3 roky?

Vzhledem k tomu, že se projektu podařilo nastavit síť spolupráce v regionech, kde proběhlo pilotní ověřování, je pro nás podstatné, aby se tento systém rozšířil i do ostatních regionů ČR a došlo tak k efektivnějšímu využívání nástrojů pracovní rehabilitace ve větší míře, než se doposud dělo. Velkým přínosem je spolupráce se SSZ MPSV ČR při plošné disseminaci a implementaci našich výstupů do systému pracovní rehabilitace na všech úřadech práce.

Zajímavosti z projektů

- Česká televize odvysílala v rámci programu „Nemám práci“ reportáž o projektu příjemce Slezská diakonie, který se zaměřuje na cílovou skupinu osob bez přístřeší. Odkaz na reportáž je ke stažení na stránkách www.equalcr.cz.
- V Ústí nad Labem proběhla konference organizovaná příjemcem dotace Nový prostor na téma „Mohou sociální podniky prosperovat?“. Na akci byly prezentovány úspěšné modely sociálního podnikání z několika evropských zemí. Další informace jsou k dispozici na www.socialni-ekonomika.cz.
- Sdružení pro probaci a mediaci v justici vydalo stručného průvodce pro zaměstnavatele, kteří se chystají zaměstnat

osoby po výkonu trestu. Více na <http://equal.spj.cz/Index.php?hdr=emp&cnt=pkg&>.

- Projekt Podpora Romů v Praze příjemce dotace občanské sdružení Slovo 21 uveřejnil tiskovou zprávu k projektovým výstupům. K 1. březnu 2008 prošlo projektem celkem 1 406 klientů a dosud již 299 z nich bylo zaměstnáno, rekvalifikováno nebo přijato na střední a vysoké školy.
- Projekt Třetí kariéra příjemce Expertis uspořádal 13. května v Brně konferenci „Věk jako příležitost – využijme potenciál zaměstnanců 50+“. Konferenci bylo možné sledovat i na internetu díky on-line přenosu.

Mainstreaming a národní tematické sítě

Vertikální mainstreaming

Přibližně třicítka rozvojových partnerství se obrátila na ŘO s žádostí o podporu při prosazování jejich inovativních produktů do národních politik a strategií. Pro rozvojová partnerství, která tvoří

například neziskové organizace, občanská sdružení či malé soukromé firmy, může být mnohdy obtížné navázat kontakt s tvůrci politik, kteří mohou podpořit systémové změny, které jsou nezbytné pro uvedení vyvinutých produktů do praxe. Navíc, díky celkové

koordinaci ze strany ŘO bude oslovení tvůrců politik efektivnější než individuální komunikace s jednotlivými projekty. Projekty, které identifikovaly vhodné produkty pro vertikální mainstreaming, připravily podklady k těmto produktům a ŘO po té na počátku dubna 2008

rozesílal dopisy relevantním institucím s žádostí o prostudování předložených materiálů a o zaslání vyjádření k těmto produktům. Mezi oslovenými institucemi byly například Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR či úřady práce a krajské úřady. V současné době probíhá vyhodnocení zaslanych vyjádření od oslovených institucí a organizací.

Výběr produktů EQUAL do evropské databáze

Do databáze produktů Evropské komise, která je k dispozici na http://ec.europa.eu/employment_social/equal/index_en.cfm bylo ŘO finálně vybráno 10 produktů českých rozvojových partnerství. Výběr produktů zohlednil mimo jiné kritéria kvality produktu (zda byl produkt validován či jiným způsobem ohodnocen jako příklad „dobré praxe“), přenositelnosti či potenciální zájem o produkt v zahraničí. Byly vybrány následující produkty:

- SONS ČR – produkt Metodický materiál „Podporované zaměstnávání pro lidi se zrakovým postižením“
- Troas – produkt „Vzdělání neslyšících a sluchově postižených v oblasti počítačové grafiky s cílem zvýšení možností jejich uplatnění na trhu práce“
- Rekvalifikační a informační centrum – produkt „Help Desk“
- Fokus Praha – produkt „Model sociální firmy“
- Kazuist – produkt „Beskydy pro všechny – Sociální observatoř (podpora turismu pro OZP)“
- RPic-ViP – produkt „Soubor programů k rozvoji 14-ti klíčových kompetencí pro trh práce a systém přípravy certifikovaných trenérů kompetencí“
- ÚP Semily – produkt „Know-how a management funkčního lokálního partnerství (nejen v oblasti celoživotního vzdělávání ve venkovských oblastech)“
- Centrum vizualizace a interaktivity vzdělávání – produkt „On-line linka Centra znakového překladu“ a produkt „Tréninkové programy dramatické výchovy pro sluchově postižené“

- Gender Studies – produkt „příručka – Rovné šance jako konkurenční výhoda“ Equal Chances as a Competitive Advantage HANDBOOK: Employers' Attitudes to Equal Opportunities Policies for Women and Men

Zhodnocení činnosti Národní tematické sítě C – Posilování sociální ekonomiky, zejména komunitních služeb

Mechanismus Národních tematických sítí CIP EQUAL se ukázal být v práci NTS C velmi nosným a umožnil rozvoj sociální ekonomiky v České republice. Počátečním krokem bylo sestavení vyváženého složení týmu NTS C – kromě zástupců rozvojových partnerství reprezentujících občanská sdružení, s.r.o. a družstva jsou jejími členy tři experti, zástupci MPSV ČR a úřadů práce. V prostředí NTS C docházelo ke standardní výměně informací mezi jednotlivými projekty, skupina se však zejména zaměřila na zastřešující témata jako je mainstreaming a diskutování a vymezení nového konceptu sociální ekonomiky.

Zpětným pohledem lze nyní zhodnotit, že některé aktivity se neujaly, jiné ale naopak stály v centru pozornosti skupinové práce. Neujalo se prvotní rozdělení členů NTS C do tří pracovních skupin. Oproti tomu později vznikla jiná pracovní skupina, která se ukázala být velmi životaschopnou, a samostatný nový web www.socialni-ekonomika.cz, zřízený v rámci jednoho projektu, který se stal platformou sdílení informací a přetrvává život EQUALu.

Sociální ekonomika je v České republice inovativním a velice perspektivním tématem a v NTS C došlo k soustředění většiny rozvojových aktivit týkajících se sociálního podnikání. K práci skupiny jsou pravidelně přizváni i zástupci akademických kruhů, protože se členové skupiny snaží o vytvoření společné platformy. Dvakrát také bylo uspořádáno výjezdní zasedání spojené s návštěvou fungujících sociálních podniků (Odry a Třinec).

Velkým tématem NTS C je prosazování sociální ekonomiky na celostátní úrovni a mainstreamingová strategie stojí v centru pozornosti jejích členů. Vyústě-

ním její první fáze bylo prosazení tématu sociální ekonomiky do dokumentů programovacího období strukturálních fondů 2007–2013. Sociální ekonomika se objevila v Národním strategickém rozvojovém plánu, v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), Integrovaném operačním programu (IOP) a Operačním programu Praha – Adaptabilita. V rámci programů OP LZZ a IOP je připravováno společné grantové schéma na podporu zakládání nových sociálních podniků. Koncept tohoto globálního grantu byl představen pracovníky odboru sociálních služeb MPSV ČR na výjezdním zasedání NTS C v Trinci a členové NTS C jim poskytli zpětnou vazbu. Sociální ekonomika se však nestala součástí Regionálních operačních programů, přestože byl zpracován postup, jak ji prosazovat na krajské úrovni.

Další velkou aktivitou byla snaha o vymezení pojmů a zformulování českého pojetí sociální ekonomiky. Za tímto účelem byla vytvořena Národní expertní skupina pro sociálně-ekonomické aktivity (NESEA), v níž působí část členů NTS C rozšířená o přizvané experty, a to zejména z akademických kruhů. NESEA zpracovala principy a standardy sociálního podniku a její výstupy byly přijaty na březnovém zasedání NTS C, kde byla také odsouhlasena nová mainstreamingová strategie na další prosazování sociální ekonomiky v České republice.

Způsob, jakým pracovala NTS C, lze označit za ukázkový příklad dobré praxe ve využití možností CIP EQUAL. Na jeho půdě vznikla odborná platforma těch, kteří se sociální ekonomikou v České republice zabývají, podařilo se toto téma začlenit do nových operačních programů a konsensuálním způsobem byl vytvořen základ českého pojetí sociální ekonomiky. Toto vše bude pokračovat i po ukončení CIP EQUAL. Sociální podnikání se stalo mezitím přitažlivým pro mnoho organizací a nová platforma společné práce se bude snažit integrovat i tyto nově vzniklé proudy.

Petra Francová,
dlouhodobá expertka

EQUAL v Evropě

Mezinárodní setkání komunikační platformy – oblast inovací a mainstreamingu, Varšava

Dne 4. dubna 2008 se konalo ve Varšavě setkání mezinárodní komunikační platformy EQUAL zaměřené na předávání zkušeností v oblasti inovací a mainstreamingu. Tato platforma je vedena řídicím orgánem CIP EQUAL Portugalska ve spolupráci s Polskem a Španělskem. Hlavní část tohoto jednání proběhla ve 4 workshopech zaměřených na různé aspekty této problematiky: (1) validace inovativních výstupů, (2) prosazování (mainstreaming) inovací, (3) budování inovačního potenciálu – vytváření sítí a komunikačních platforem, (4) výběr a hodnocení inovací.

V rámci prvního workshopu byla účastníkům představena metodologie validace inovativních produktů (tedy

ověřování jejich kvality, přidané hodnoty a udržitelnosti), která byla vytvořena portugalským řídicím orgánem CIP EQUAL. Nejprve Maria do Carmo Nunes z Portugalska metodologii podrobně popsala, a poté byly představeny prezentace z Belgie (francouzsky mluvící) a České republiky, kteréžto tuto metodologii převzali, upravili pro své podmínky řízení programu EQUAL a prakticky ji používají. České zkušenosti prezentovala Renáta Haroková z MPSV ČR. Prezentující se dotkli náročnosti metodologie, kredibility, důležitosti komunikace všech účastníků validačního jednání i významnosti zpětné vazby, kterou získají účastníci validace pro finalizaci svých produktů.

Renáta Haroková zaměřila pozornost také na nové programovací období 2007–2013 a možnosti uplatnění této metodologie a do diskuze uvedla otázky ohledně závaznosti jejího používání u inovativních projektů, využití celého či části postupů a uplatňování výběrových kritérií s ohledem na budoucí validace. Jelikož byli na seminář pozváni také zástupci ostatních aktivních mezinárodních platforem EQUAL, byl v plenáru dán prostor také k jejich představení a k diskuzi nad aktivitami do budoucna a možnou spoluprací a koordinací.

Do dalších diskuzí, resp. samotné platformy je možno se zapojit na internetové adrese <http://innovation.esflive.eu/user>.

9

Evropský sociální fond 2007–2013

Další výzvy v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zodpovědné za čerpání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu (ESF) v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) vyhláší další výzvy k předkládání žádostí o finanční podporu. První výzva k předkládání žádostí o finanční podporu z ESF v rámci OP LZZ byla vyhlášena v únoru 2008, a to pro předkládání žádostí na realizaci grantových projektů v prioritní ose 1 Adaptabilita „Posilování sociálního dialogu a budování kapacit sociálních partnerů“. Další již vyhlášené výzvy se týkají individuálních projektů, a to v prioritních osách 2 Aktivní politiky trhu práce a 3 Sociální integrace a rovné příležitosti. Dne 15. května byla vyhlášena výzva pro prioritní osu 5 Mezinárodní spolupráce. Zájemci o realizaci projektů v oblasti podpory Mezinárodní spolupráce budou moci podávat své žádosti od 15. května, první uzávěrka pro předkládání žádostí této průběžné výzvy je 15. srpna 2008. Třemi hlavními tématy této výzvy jsou inovativní projekty, rozvoj partnerství a tematických sítí a mobilita. V červnu mohou žadatelé očekávat další výzvy pro prioritní osu 1 Adaptabilita

a prioritní osu 3 Sociální integrace a rovné příležitosti. Základní informace o jednotlivých prioritních osách jsou popsány v Prováděcím dokumentu OP LZZ. Typy aktivit, které mohou být podpořeny a na jaké cílové skupiny je možné tyto aktivity zaměřit, jsou vždy upřesněny v konkrétní výzvě.

Všechny výzvy jsou zveřejňovány na webových stránkách www.esfcr.cz, kde jsou členěny na výzvy pro grantové a individuální projekty. Dále se rozlišuje, zda jde o výzvu uzavřenou či průběžnou. V případě uzavřené výzvy jsou projekty předkládány do stanoveného data, v případě průběžné výzvy kdykoliv po jejím vyhlášení až do okamžiku vyčerpání disponibilních prostředků.

Subjekty implementační struktury operačního programu – tedy řídicí orgán, zprostředkující subjekty a dále subjekty napojené na veřejný rozpočet (např. odborné útvary jednotlivých resortů, kraje apod.) mohou být realizátory individuálních projektů. Ostatní žadatelé spadají pod realizátory grantových projektů. Po vyhlášení výzvy mohou svou žádost o finanční podporu z OP LZZ podávat jak právnické, tak fyzické osoby, které mají

sídlo (bydliště) na území České republiky. Musí se jednat o subjekty přímo zodpovědné za přípravu a řízení projektu a nesmí působit jako prostředník. V případě, že žadatel má sídlo v regionu hl. m. Praha, musí prokázat, že projekt je zaměřen na cílový region oprávněný v rámci OP LZZ. Podrobnější informace lze získat v Příručce pro žadatele (jedna z příruček tzv. „Desatera OP LZZ“) a Prováděcím dokumentu OP LZZ.

Spolu s přípravou prvních výzev vznikalo tzv. „Desatero OP LZZ“. Jedná se o deset návodných příruček pro programové období 2007–2013, kterými se žadatelé, resp. příjemci finanční podpory z OP LZZ řídí. Do Desatera OP LZZ patří jak Příručka pro žadatele o finanční podporu z OP LZZ, tak Příručka pro příjemce finanční podpory z OP LZZ, ale i dalších osm kratších navazujících příruček, jež zájemce provedou jednotlivými tématy spojenými jak s přípravou projektu, tak i s jeho realizací.

Více informací o OP LZZ včetně dokumentů, které jsou zde uváděny (Desatero OP LZZ, Prováděcí dokument OP LZZ), je možné získat na webových stránkách www.esfcr.cz.